

MAA-AINES- JA YMPÄRISTÖLUPAHAKEMUS

Rakltk 12.05.2021 § 18 *Valmistelija Ympäristösihteeri Mirva Vilppola*

Päätösluonnos:

ASIA

Päätös ympäristönsuojelulain 39 §:n mukaisesta hakemuksesta kiviaineksen louhintaan ja murskaukseen sekä maa-aineslain 4a §:n mukaisesta hakemuksesta maa-ainesten ottamiseen.

LUVAN HAKIJA

Melender Hannu

VIREILLETULO

Lupahakemus on tullut vireille 24.2.2021. Lupahakemuksen liitteenä on ottamissuunnitelma sekä kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma.

LAITOS/TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Kyseessä on kalliokiviaineksen otto räjäyttämällä ja murskaamalla sekä muu tähän liittyvä toiminta tiloilla Marjakangas 74-401-20-196 ja Marjamaa 74-401-20-252. Luvan hakija omistaa kyseiset tilat. Alueen koordinaatit ovat N7040365, E367657 (ETRS TM35FIN).

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAINEN

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n liitteen 1 mukaan ympäristölupa tarvitaan kivenlouhinnalle, jossa kiviainesta räjäytetään ja murskataan vähintään 50 päivää. Maa-aineslain (555/1981) 4 §:n mukaan maa-ainesten ottamiseen on oltava lupa. MAL 4a § ja YSL 47a §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskeva lupahakemus ja samaa hanketta koskeva ympäristölupahakemus on käsiteltävä yhdessä ja ratkaistava samalla päätöksellä, jollei sitä ole erityisestä syystä pidettävä tarpeettomana. Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 2 § kohta 6 a ja b mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen käsiteltäviin lupa-asioihin kuuluu kivenlouhinta, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää. Yhteismenettelylupa-asian ratkaisee YSL 34–37 §:ssä säädetty toimivaltainen lupaviranomainen, eli tässä tapauksessa kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

HAKEMUKSESSA ESITETYT ASIAT JA OTTAMISSUUNNITELMA

Yleistä

Maveplan on laatinut alueelle kalliokiven ottamissuunnitelman. Suunniteltu ottamisalue sijaitsee Halsualla Marjusaaren ja Kanniston kylien välillä noin 10 km päässä Halsuan keskustasta. Suunniteltu alue on nykyisin metsätalouskäytössä. Maastotutkimuksen yhteydessä alueella ei havaittu harvinaisia, uhanalaisia tai suojeltuja lajeja. Alueen eläimistö ja kasvillisuus ei poikkea siitä, mitä lähialueilla on. Suunnitelma-alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole maisemallisia tai muita suojeluvarauksia. Murskaus ja läjitysalueen eteläpuolella sekä rakennettavan tien pohjoispuolella on tervahaudat, jotka säilyvät.

Pohja- ja pintavedet

Alue ei sijoitu luokitetulle pohjavesialueelle. Kallioalueen vesipinta on arvioitu viereisten soiden vesipintojen perusteella tasolle 140,50–141,00 (N2000). Lähin vesistö on Kivioja noin 1,5 kilometrin etäisyydellä. Lähiseudulla ei hakemuksen mukaan ole vesikaivoja.

Toiminnan kuvaus

Ottamislupaa haetaan 10 vuoden ajalle ja 92 000 kiinto-m³ ainesmäärälle. Toiminta on ympärivuotista. Ottamisalue käsittää 1,2 hehtaarin varsinaisen louhosalueen ja ottoalueen eteläpuolella olevan 0,85 hehtaarin kiviaineksen varastointialueen sekä muualla louhoksen ympärillä olevan pintamaiden läjitysalueen. Kokonaisuudessaan ottamisalueen pinta-ala on 3,75 hehtaaria. Ottamissyvyys on suurimmillaan noin 14 metriä ja keskimäärin noin 7,8 metriä. Louhoksen pohja on alimmillaan tasolla +132,00 (N2000). Ottamisalueet sekä ottamissyvyyydet merkitään maastoon paaluilla ja korkeusmerkeillä.

Louhinta tehdään jyrkinä 7:1 luiskilla. Louhinta-alueen jyrkät reunat rajataan aidalla tai vähintään 2 metrin korkealla maavallilla. Alueelle asennetaan lisäksi työmaasta kertovia sekä jyrkästä kallioseinämästä varoittavia tauluja. Lyhytaikaisesti voidaan käyttää myös lippusiimaa. Louhintatyö koostuu porauksesta, räjäytyksestä ja kiven rikotuksesta murskaukseen sopiviksi. Kallion poraus tapahtuu poravaunulla. Räjäytyksestä jäävien ylisuurten lohcareiden rikotuksessa käytetään hydraulisella iskuvasaralla varustettua kaivinkonetta. Murskaus tehdään siirrettävällä murskauslaitoksella. Murskauslaitoksessa on esimurskain, välimurskain ja yksi tai useampi jälkimurskain. Toiminnan tarvitsema sähkö tuotetaan aggregaatilla

Ottamisen päätyttyä louhoksen reunat luiskataan 1:2:een pinnasta kuoritulla maa-aineksella. Varastoalueiden pohjamaaksi soveltuu alueelta kuorittu pohjamaa ja ylijäämämassat. Pohjamaan päälle levitetään alueelta kuoritut pintamaat kasvualustakerrokseksi. Ottamisalue jää toiminnan päätyttyä metsätalousalueeksi. Puusto uudistetaan luontaisesti ja tarvittaessa metsittymistä nopeutetaan täydennysistutuksin.

Liikenne ja liikennejärjestelyt

Alueelta rakennetaan tieyhteys Kannistontielle (n. 1,7 km). Tien paikasta on sovittu naapuritilojen omistajien kanssa. Liittymälle tulee hankkia lupa tienpitäjältä. Toimintaan liittyvä raskas liikenne on keskimäärin 1–10 käyntiä vuorokaudessa. Tien pölyämistä torjutaan tarvittaessa tien kunnostamisella ja kastelemalla.

Laitoksen toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu

Toiminnalle nimetään vastuuhenkilö, joka tarkkailee toimintaa jatkuvasti. Melua, pölyä, tärinää sekä pinta- ja pohjavesien laatua tarkkaillaan aistinvaraisesti. Laitoksen toiminnasta kootaan kirjanpidon ja tarkkailun perusteella vuosittain raportti, jossa esitetään toiminnan ja sen vaikutusten kannalta merkitykselliset asiat.

Ympäristövaikutukset ja niiden rajoittaminen

Toiminta sijoittuu kauas lähimmistä häiriintyvistä kohteista, eikä siitä arvioida aiheutuvan haittaa yleiseen viihtyisyyteen tai ihmisten terveyteen. Lähin asuttu kiinteistö on noin 1,2 km etäisyydellä.

Melu ja tärinä

Melua torjutaan murskauslaitoksen koteloinnein ja kumituksin sekä meluvallien ja varastokasojen oikealla sijoittelulla. Murskauksesta aiheutuva melu vaimenee etäisyyden funktion ja leviämislaskelmien mukaan kivenmurskaamon melu laskee päiväajan ohjearvon 55dB alapuolelle esteettömässä tasaisessa maastossa pehmeällä pinnalla noin 410 metrin matkalla. Räjähdyksistä aiheutuva tärinä on lyhytkestoista, eikä se todennäköisesti aiheuta vaurioita lähimmissä kohteissa.

Toiminto	Viikoittainen toiminta-aika
Räjähdyttäminen	Ma–Pe 8.00–18.00
Poraaminen	Ma–Pe 7.00–21.00
Rikotus	Ma–Pe 8.00–18.00
Murskaaminen	Ma–Pe 6.00–22.00
Kuormaaminen ja kuljetus	Ma–Pe 6.00–22.00

Pöly- ja ilmapäästöt

Käytettävällä murskaamalla sallittu leijuma vapaassa tilassa kahden tunnin aikana (0,4 mg³, 2 tuntia) alitetaan 150 metrin etäisyydellä laitoksesta. Poravaunu on varustettu pölynkeräyslaitteistolla. Toiminnasta aiheutuvien hiukkasten päästöt eivät ylitä valtioneuvoston asetuksessa ilmanlaadusta (711/2001) säädettyjä raja-arvoja ulkoilmassa lähialueen asuntojen lähistöllä. Toiminnan ei arvioida vaikuttavan ilman laatuun laitoksen ulkopuolella.

Polttoaineiden ja kemikaalien varastointi

Lähtökohtaisesti ottamisalueella ei varastoida kemikaaleja. Mikäli alueella varastoidaan poltto- ja voiteluaineita, ne säilytetään kaksoisvaippasäiliöissä, jotka on varustettu ylitäytönestimillä. Tankkauslaitteisto varustetaan sulkuventtiilillä ja laitteisto lukitaan luvattoman käytön estämiseksi. Öljytuotteet, voiteluaineet ja mahdollisesti syntyvät ongelmajätteet säilytetään tiivispohjaisessa lukittavassa teräskontissa. Räjähdysaineita ei varastoida ottamisalueella.

Syntyvät jätteet ja niiden käsittely

Toiminnasta ei synny pysyviä kaivannaisjätteitä.

Jätenimike	Arvioitu määrä (kg/a)	Käsittely ja hyödyntäminen	Toimituspaikka
Yhdyskunta jäte	100	Jäteastia	Järjestetty jätteenkuljetus
Metallijäte	200	Kontti	Romuliike
Jäteöljy	200	Lukittu kontti	Ongelmajätteen keräys
Kiinteä öljyjäte	30	Lukittu Kontti	Ongelmajätteen keräys

Maaperä ja vesistö

Normaalista toiminnasta ei aiheudu päästöjä maaperään. Maaperän ja pohjaveden suojelun kannalta keskeisessä asemassa ovat poltto- ja voiteluaineiden sekä syntyvien jätteiden huolellinen käsittely ja varastointi. Louhokseen kertyvää vettä pumpataan louhoksen pohjoispuolelle kaivettavaan laskeutusaltaaseen. Altaasta vedet johdetaan kaivettavaa ojaa pitkin länteen luvan hakijan mailla olevaan kivikkoon, josta vedet edelleen johdetaan metsäoijiin ja lopulta Kiviojaan. Toiminnan vaikutuksen vesistöön arvioidaan vähäiseksi.

Poikkeukselliset tilanteet ja niihin varautuminen

Mahdollisen öljyvahingon sattuessa ryhdytään toimenpiteisiin öljyyntyneen maan poistamiseksi ja tehdään ilmoitus ympäristönsuojeluviranomaiselle. Alueella, jolla varastoidaan tai käsitellään poltto- ja voiteluaineita, on varattava turvetta tai muuta öljynimeytysainetta riittävä määrä. Mikäli ottamistoiminnan aikana on tarvetta pölynsidontaan, käytetään kasteluun puhdasta vettä.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu 24.2.–2.4.2021. Hakemusasiakirjat ovat olleet nähtävillä Halsuan kunnan nettisivuilla sekä kunnan virallisella ilmoitustaululla. Kuulutus on lähetetty 24.2.2021 kirjeitse tiedoksi naapurikiinteistöjen omistajille.

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksesta tuli kuulemisaikana yksi (1) mielipide. Mielipiteessä pyydettiin huomioimaan seuraavat asiat:

- Tärinä: Jos louhinta suoritetaan niin, että yhtäaikaaisesti räjähtäviä reikiä on useampi voi hetkellinen räjähdemäärä kasvaa useisiin satoihin kiloihin. Louhintaa ympäröivien alueitten maaperä myös vaikuttaa tärinäoittien välttymiseen ja tästä syystä tärinät voivat aiheuttaa vahinkoja hyvinkin kaukana. Mielipiteen mukaan luvan myöntämisen ehtona tulisi olla, että lähimpiin kiinteistöihin teetetään kiinteistökatselmuksat ja louhinnan riskianalyysi ja louhinnan päätyttyä tehdään kiinteistöille vahinkojen katselmoimiseksi lopputarkastus.
- Pölynsidonta: Sitova raja-arvo kvartsipölylle altistumiseen 8 h aikana on 0,1 mg/m³ ja terveysperusteisempi raja-arvo 8 h aikana 0,05 mg/m³. Näihin vedoten mielipiteen mukaan luvan myöntämisen ehtona tulisi olla tarkempi pölynsidontasuunnitelma.
- Työajat: Mielipiteen mukaan hakemuksessa esitetyt työajat voivat aiheuttaa kohtuutonta haittaa. Lisäksi mielipiteessä nostetaan esille metsäpeurojen vasomisaika. Mielipiteen mukaan rikotus, poraus ja murskaus tulisi rajata arkipäiville klo 7–18 ja räjäytykset klo 10–14 ja niistä tulisi hyvissä ajoin ilmoittaa lähialueiden asukkaille. Mielipiteen mukaan työnteko tulisi kieltää metsäpeurojen vasomisaikana.
- Kulkuyhteydet: Mielipiteessä pyydettiin huomioimaan Kannistontien kuntoa varsinkin kelirikon aikana.
- Muut asiat: Mielipiteen mukaan luvanhakijan tulisi toimittaa käytettävistä räjähdemaineista lisäselvitys.

Lausunnot

Hakemuksesta pyydettiin lausunto Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta. ELY-keskus totesi lausunnossaan 30.3.2021 seuraavaa:

Kyseessä oleva ottamisalue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Luonnonsuojeluyksikkö katsoo, että alueelle tulisi laatia luontoselvitys. Ilmakuvan mukaan alueella on ojittamatonta suota ja aineistojemme mukaan puusto on paikoittain iäkstä. Tämänhetkisen tiedon perusteella on vaikea arvioida hankkeen luontovaikutuksia luontotyypeihin tai lajistoon. Luonnonsuojeluyksikkö varaa mahdollisuuden lausua tehdyistä lisäselvityksistä.

Näiden tietojen varassa ei voida poissulkea mahdollisuutta, etteikö hankkeesta aiheutuisi maa-aineslain 3 §:n mukaisia haittoja. Luonnonsuojeluyksikkö näkee, että hankehakemusta tulee täydentää luontoselvityksellä ja varaa mahdollisuuden lausua täydennettyä hankehakemusta.

Toiminnassa on noudatettava valtioneuvoston asetuksen 800/2010 vaatimuksia. Polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estettävä. Tukitoiminta-alueiden maarakenteet on tiivistettävä siten, että polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen on estetty. Poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien varastointi- ja käsittelyalueiden on oltava nesteitä läpäisemättömiä ja reunoiltaan korotettuja.

Polttoainesäiliöiden on oltava kaksoisvaippasäiliöitä tai kiinteästi valuma-altaallisia säiliöitä ja niiden on kestettävä mekaanista ja kemiallista rasitusta. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä.

Kuormauskalustoa tankattaessa ja huollettaessa on huolehdittava siitä, että polttoaineita tai muita pilaantumisen vaaraa aiheuttavia aineita ei pääse maaperään tai pohjaveteen.

Myöhemmin 9.4.2021 päivätyllä sähköpostilla ELY:n luonnonsuojeluyksikkö täydensi lausuntoaan: ”Olemme pohtineet asiaa ja luontoselvitys tulisi tehdä koko alueelle.

Tämän tulisi sisältää lainsuojaamat lajit ja luontotyypit (direktiivilajit ja luontotyypit, uhanalaiset lajit). Toiminnan luontovaikutukset tulisi arvioida tarkemmin, erityisesti suhteessa metsäpeuraan. Alue on metsäpeuran vasomis- ja ruokailualueella. Ilmakuvan perusteella ei voi tehdä tarpeeksi tarkkaa tulkintaa. Varaamme lausuntomahdollisuuden lisäselvityksistä.”

Hakijan vastineet

Hakijalta pyydettiin annetusta lausunnosta ja mielipiteestä vastineet. Vastineessaan mielipiteeseen 5.4.2021 hakija esitti seuraavaa:

Louhinnasta aiheutuva ääri

Poraukset ja räjäytykset tekee alan ammattilaiset. Heillä on tarkat säännöt, joita on noudatettava. Lisäksi heitä myös valvotaan. Halsualla on kokemusta, jo pidemmältä ajalta, saman tyyppisistä louhoksista. Yksi niistä sijaitsee Lestijärventien varressa Pahkaharjussa. Louhokselta on matkaa noin 500 m [REDACTED] nykyaikaiselle maitotilalle. Kyselin [REDACTED] kokemuksista asumisesta louhoksen lähituntumassa. He eivät ole kokeneet louhoksen toiminnasta haittaa. Rakennukset eivät ole vioittuneet eikä melu- tai pölyhaittojakaan ole ollut. Ainut haittatekijä on ollut, myöhään illalla tai yöllä, pyöräkuormaimen kova summeriääni peruutettaessa. Tämä korjautui helposti hiljentämällä summeriäänen. Marjakankaan louhoksen etäisyys lähimpään asuttuun kiinteistöön on 1,2 km.

Pölynsidonta

Marjakankaan alue on sellaisella seudulla, jossa liikkuu hyvin vähän ihmisiä. Murskausurakoitsijalla on varmasti tarvittavat keinot pölynsidontaan. Lähialueella ei ole mitään vesistöä. Kukaan rajanaapuri ei ole suhtautunut kielteisesti louhimoon. Yhden naapuritilan omistaa mm. Perhon Yhteismetsä, joka harjoittaa tehokasta metsätaloutta. Pölyn määrä ei mitenkään voi olla niin runsasta, että se haittaisi metsänhoitoa. (Varsinkaan muistutuksen tehneiden kannalta, koska he eivät edes hoida metsiä.) Louhoksen myötä metsänhoito vain helpottuu, kun uusi tie saadaan alueelle. Tieverkostoa voidaan tarvittaessa kehittää edelleen, jolloin tiestö hyödyntää metsänhoitoa laajemminkin.

Työajat

Poraukset, räjäytykset ja murskaukset tapahtuvat suhteellisen lyhyinä ajanjaksoina. Tuskin juuri tämä naapurin louhimon

ottamiseen ja ympäristönsuojelulain 27 §:ssä tarkoitetun ympäristöluvan kiviaineksen louhintaan ja murskaukseen tiloilla 74-401-20-196 ja 74-401-20-252 hakemuksen ja sen liitteenä olevan ottamissuunnitelman mukaisesti sekä jäljempänä luetelluin lupamääräyksin.

Lupamääräykset:

1. Maa-ainesten kokonaisottomäärä on enintään 92 000 kiinto-m³ ja louhosalue enintään 1,2 hehtaaria. Ottamisalueen rajat on merkittävä näkyvästi maastoon ennen ottamistoiminnan aloittamista.
2. Ottamisen aikana syntyvät jyrkänteet tulee merkitä maastoon näkyvästi ja niistä tulee varoittaa kylteillä.
3. Alin ottamistaso on +132,00 (N2000). Lopullisiksi jäävät louhosalueen reunat tulee luiskata vähintään kaltevuuteen 1:2. Luiskauksessa voidaan käyttää ylijäämälouhetta sekä alueelta kuorittuja pintamaita. Mikäli käytetään muita ulkopuolisia maa-aineksia, näiden määrästä, laadusta ja alkuperästä on tehtävä 30 vrk ennen suunniteltua käyttöä ilmoitus kunnan ympäristölupaviranomaiselle, joka voi tarvittaessa antaa asiaa koskevia lisämääräyksiä.
4. Melua aiheuttava räjäytys-, louhinta- ja murskaustyö on rajoitettava hakemuksen mukaisesti arkipäiville ja päiväaikaan seuraavasti:
 - Räjäyttäminen: ma-pe klo 8.00–18.00
 - Poraaminen: ma-pe 7.00–21.00
 - Rikotus ma-pe 8.00–18.00
 - Murskaaminen: ma-pe klo 6.00–22.00
 - Kiviaineksen lastaus ja kuljetus: ma-pe klo 6.00–22.00
5. Louhostoimintaan liittyviä räjäytyksiä ei tule suorittaa 15.5.–15.6. metsäpeuran vasomisajan vuoksi.
6. Toiminnasta ei saa aiheutua kohtuutonta pölyhaittaa tai muita haitallisia päästöjä ilmaan. Mikäli murskattavia aineksia tai kulkuväyliä on kasteltava pölyämisen estämiseksi, pölynsidontaan tulee käyttää puhdasta vettä.
7. Toimintaa tulee harjoittaa niin, että jätettä syntyy mahdollisimman vähän. Jätteistä ei saa aiheutua epäsiisteyttä eikä haittaa

ympäristölle tai terveydelle. Toimintakiinteistön jätehuolto ja jätteiden lajittelu on järjestettävä alueellisten ajantasaisten jätehuoltomääräysten mukaisesti (www.millespakka.fi). Jätteiden poltto tai pitkäaikainen varastointi alueella on kielletty.

8. Louhoksen kuivatusvedet ohjataan hakemuksen mukaisesti laskeutusaltaasta ottoalueen länsipuolella olevaan kivikkoon. Vesi tulee johtaa maastoon pintavalutuksen omaisesti ja siten, ettei siitä synny eroosiohaittoja. Hakijan on tarkkailtava vedenlaatua alapuolisissa metsäojissa aistinvaraisesti ja ryhdyttävä korjaaviin toimiin ja ilmoitettava kunnan ympäristöviranomaiselle, mikäli kuivatusvesi aiheuttaa ojien tulvimista tai vesi on selvästi sameaa.
9. Mikäli alueella toiminnan aikana lyhytaikaisesti varastoidaan öljyä ja polttoaineita, varastoinnista kuten ei myöskään työkoneiden huollosta ja käytöstä saa aiheutua maaperän tai pinta- tai pohjavesien pilaantumisvaaraa. Polttoainesäiliöiden tulee olla kaksoisvaippasäiliöitä tai kiinteästi säiliön tilavuutta vastaavilla valuma-altailla ja sadevesisuojuilla varustettuja. Säiliöissä tulee olla ylitäytönestimet ja lukot. Alueella tulee olla käytettävissä imeytysmateriaalia öljy- ja polttoainevuotojen varalta sekä riittävä alkusammutuskalusto konepalojen varalle. Mikäli öljy- tai polttoainevuotoja havaitaan, on ryhdyttävä välittömiin puhdistustöihin sekä ilmoittaa asiasta pelastusviranomaiselle ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.
10. Alue on maisemoitava mahdollisuuksien mukaan ottotoiminnan edetessä. Lopullinen maisemointi tulee suorittaa viipymättä ottamisen päätyttyä ja viimeistään ennen lupa-ajan päättymistä. Alueelta poistetaan kaikki toiminnanaikainen kalusto, tarvikkeet ja jätteet. Kerätyt pintamaat ja ylijäämäkiviaines levitetään ja muokataan luonnonmukaisuutta tavoitellen varastoalueelle ja veden yläpuolelle jääviin louhosluiskiin. Alue voidaan metsittää joko luontaisesti tai istuttamalla.
11. Muulta kuin lupamääräysten määrittämiltä osilta toiminnan on tapahduttava ottamissuunnitelmassa esitetyllä tavalla ja ympäristölupahakemuksen sisältöä noudattaen.
12. Lisäksi töissä on noudatettava Valtioneuvoston asetusta räjäytys- ja louhintatyön turvallisuudesta (644/2011) ja Valtioneuvoston asetusta kivenlouhimon, muun kivenlouhinnan ja

kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010 ja 314/2017).

13. Lupamääräysten ja ottamissuunnitelman noudattamisesta riippumatta luvan haltija on vastuussa toiminnasta ulkopuolisille aiheutuvista ennakoimattomista vahingoista.
14. Hakijan tulee vuosittain ilmoittaa otetun maa-aineksen määrä ja laatu ensisijaisesti sähköiseen NOTTO-tietojärjestelmään (MAL 23 §). Ilmoitus edelliseltä vuodelta tulee tehdä tammikuun loppuun mennessä.
15. Ennen ottamista kohteessa on pidettävä hakijan ja kunnan valvontaviranomaisen yhteinen alkutarkastus, jossa ottamissuunnitelma, lupamääräykset, alueen maastoon merkitseminen ja vakuusasiat käydään läpi. Ottamistoiminnan loputtua ja vakuuden voimassaoloaikana on pidettävä loppukatselmus, jossa todetaan alueen jälkihoidon ja maisemoinnin riittävyys. Alku- ja loppukatselmuksen kutsuu koolle luvan haltija. Tarvittaessa luvan haltija tai valvontaviranomainen voi kutsua koolle ottamistoiminnan aikana muitakin katselmuksia toimintatapojen ja lupamääräysten tarkentamiseksi.
16. Toiminnanharjoittajan on nimettävä henkilö, joka vastaa toiminnan asianmukaisesta suunnittelusta, tarkkailusta, kirjanpidosta sekä ympäristöhaittojen torjunnasta. Vastuuhenkilön yhteystiedot on ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja nämä yhteystiedot on pidettävä ajantasaisina.
17. Lupamääräysten noudattamisen vakuudeksi luvan saajan on toimitettava alkutarkastukseen mennessä 12 170 € vakuus luvan ja sen ehtojen noudattamisen turvaamiseksi. Vakuuden on oltava voimassa vähintään yksi vuosi lupa-ajan päättymisen jälkeen. Vakuus palautetaan, kun alue on saatettu lupamääräysten mukaiseen kuntoon ja tämä on todettu loppukatselmuksessa.
18. Jos lupaan perustuva oikeus maa-ainesten ottamiseen siirretään toiselle, on siirrosta viipymättä ilmoitettava lupaviranomaiselle. Luvan aikaisempi haltija vastaa kaikista lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen.

19. Tämä lupa koskee kiviaineksen louhintaa ja murskausta sekä maa-ainesten ottamista. Ottamisalueelle rakennettavien kulkuyhteyksien osalta tulee noudattaa niitä koskevia lakeja ja tehdä tarvittavat ilmoitukset.

RATKAISUN PERUSTELUT

Maa-ainelain (555/1981) mukaan lupa maa-ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen ole ristiriidassa MAL 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus. Ottamisalue ei sijaitse luokitetulla pohjavesialueella, eikä sen läheisyydessä, joten toiminnasta ei aiheudu pohjaveden laadun tai antoisuuden vaarantumista.

Ottamisalueella ei ole merkittäviä kauneusarvoja tai erikoisia luonnonesiintymiä eikä maa-ainesten otto turmele kaunista maisemakuvaa tai aiheuta huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa (MAL 3 §). Kanniston alueelle on tuulivoimapuistojen hankesuunnittelun yhteydessä tehty luontoselvitys, jonka on laatinut FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy (FCG 2019). Suunniteltu ottamisalue kuuluu inventoituun alueeseen ja sijaitsee sen pohjoisosassa. Luontoselvityksessä suunnitellulta ottamisalueelta ei löydetty arvokkaita luontokohteita tai luontotyyppikokonaisuuksia. Lähin arvokas LUO-kohte on Marjakangas E noin 0,8 kilometrin etäisyydellä. Muihin LUO-kohteisiin on yli kilometrin etäisyys.

Halsualla ei ole valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita (https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/maisemat/arvokkaat_maisemaalueet, viitattu 5.5.2021). Lähin maakunnallisesti arvokas maisema-alue on noin kuuden (6) kilometrin etäisyydellä oleva yhtenäinen kivikkoalue Töppösen luolikot. Suunnitellulla ottamisalueella ei sijaitse maakunnassa tehtyjen inventointien mukaan valtakunnallisesti arvokkaita kivikoita (Räisänen ym. 2018) eikä kallioita (Husa ym. 1996).

Ottamisalue on haja-asutusaluetta, jolla ei ole asemakaavaa. Alueella on voimassa yleiskaava ja alue on kaavassa varattu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Kaavan mukaan alueelle voidaan sijoittaa myös haja-asutusluonteista asuin-, elinkeino-, palvelu-, virkistys- yms. rakentamista sekä niiden tarvitsemia rakennuksia, rakenteita, verkostoja, yhteysväyliä ym. Kaavamerkintä ei estä maa-ainesten ottoa.

Suunniteltua ottamisaluetta ei ole määritetty linnustollisesti arvokkaaksi kohteeksi tai merkittäväksi lepakoiden lisääntymisalueeksi (FCG 2019). Alueella ei myöskään ole havaittu liito-oravia tai viitasammakkoa.

Halsualla esiintyy silmälläpidettävää (NT) metsäpeuraa. Metsäpeura ei ole luonnonsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettu EU:n luontodirektiivin IV a -liitteessä tarkoitettu tiukasti suojeltu laji, vaan luontodirektiivin II-liitteen laji, joiden suojelemiseksi on osoitettava erityisen suojelutoimien alueita, joita ovat käytännössä Natura 2000-suojeluverkoston alueet. Kymmenen (10) vuoden seuranta-aikana suunnitellun ottamisalueen lähetyvillä on satunnaisesti liikkunut metsäpeuroja, mutta ne eivät pääsääntöisesti ole jääneet alueelle pitkäksi aikaa (lähde: viranomaiskäyttöön tarkoitettu metsäpeurojen liikkumista kuvaava salainen aineisto, LUKE 2010–2020). Metsäpeuran vasomisrauhan varmistamiseksi, louhostoimintaan liittyvät räjäytysrajoitukset vasomisaikana katsottiin kuitenkin tarpeellisiksi.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaisesti luvassa on annettava määräykset mm. päästöjen rajoittamisesta, jätteiden syntymisen vähentämisestä ja haittojen vähentämisestä. YSL:n 58 §:n mukaan luvassa on annettava lisäksi tarpeelliset määräykset jätteistä ja jätehuollosta jätelain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamiseksi. YSL:n 62 §:n mukaisesti tulee myös antaa tarpeelliset määräykset toiminnan ja päästöjen tarkkailusta. Luvassa on annettu määräykset jätehuollon järjestämisestä sekä pintavesipäästöjen ehkäisemisestä. Suuri etäisyys lähimpiin häiriintyviin kohteisiin huomioiden toiminnan ei ole katsottu tarvitsevan melu- ja pölytarkkailua (Vna 800/2010 § 13).

Kun toiminnassa noudatetaan lupahakemuksissa, ottamissuunnitelmassa, lupamääräyksissä sekä näissä mainituissa valtioneuvoston asetuksissa esitettyjä suojaustoimia, ei ottamistoiminta rakennus- ja ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan aiheuta vaaraa ympäristölle tai luonnolle.

Maa-aineslain mukaan lupaviranomainen voi asettaa maisemointi- ja lupamääräysten noudattamiseksi vakuuden. Halsuan maa-aineslupaviranomainen tasapuolisen kohtelun vuoksi vaatii vakuutta kaikkiin maa-aineslupiin. Vakuuden taso on louhinnassa 3 000 €/ha sekä 0,01 €/k-m³, mistä tässä tapauksessa tulee lupamääräyksissä vaadittu 12 170 €. Vakuutta voidaan maisemoinnin etenemisen mukaisesti tai muusta erityisestä syystä hakemuksesta alentaa. Luvanhaltija/maanomistaja on kuitenkin

vakuuden riittävydestä huolimatta vastuussa mm. maisemoinnin loppuunsaattamisesta.

Lausuntojen ja mielipiteiden huomioon ottaminen

ELY-keskuksen lausunto ja sen liitteenä olevat yleisohjeet on otettu huomioon lupamääräyksissä 1–4 ja 6–15. Rakennus- ja ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan alueelle jo tehdyt selvitykset ovat riittävät, joten uusi luontoselvitys katsottiin tarpeettomaksi. Alueelle on tehty tuulivoimapuistohankkeen yhteydessä luontoselvitys, joka piti sisällään direktiivilajit, arvokkaat luontokohteet ja linnustoselvityksen (FCG 2019). Myös luontovaikutusten arviointi suhteessa metsäpeuraan katsottiin tarpeettomaksi. Metsäpeura kuuluu Metsästyslain (1993/615) 5 §:n mukaan riistaeläimiin, eikä sitä suoraan koske luonnonsuojelulain (1996/1096) 39 §:n tarkoitetut lajirauhoitusta koskevat säännökset. Metsäpeura ei ole luonnonsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettu luontodirektiivin liitteessä IV a tarkoitettu tiukasti suojeltu laji.

Mielipiteessä kirjatut asiat on huomioitu lupamääräyksissä 4–6. Koska lähin asuttu kiinteistö on 1,2 km etäisyydellä, tärinän ei katsota aiheuttavan riskiä lähimpiin kiinteistöihin. Rikotukseen varattu työaika on mielipiteen mukainen. Kiviaineksen louhintaa ja murskausta tehdään keskimäärin 1–3 vuoden välein ja noin 2–4 viikkoa kerrallaan, joten siitä ei katsota aiheutuvan kohtuutonta haittaa, eikä hakemusta tiukempia työaikarajoituksia nähdä tarpeelliseksi määrätä.

LUVAN VOIMASSAOLO JA LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKASTAMINEN

Lupa myönnetään 10 vuoden määräajaksi. Lupa-ajan laskenta alkaa ympäristölupaviranomaisen päätöspäivämäärästä. Jos toiminta muuttuu oleellisesti suhteessa ympäristöriskeihin, on toiminnalle haettava uusi ympäristölupa.

LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMINEN

Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräyksiä ankarampia tai niistä poikkeavia säännöksiä, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Maa-aineslupamaksu on 1409,75 € ja ympäristölupamaksu 715 €. Käsittelemaksu on siten yhteensä 2124,75 €. Maksut perustuvat Halsuan kunnanvaltuuston 28.8.2020 hyväksymään ympäristönsuojeluviranomaisen taksaan.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 2, 5–12, 14–17, 19–20, 22, 27, 34, 39, 42–44, 47a–49, 52–53, 58–62, 66, 70, 83–85, 87, 96, 111–114, 123, 167–168, 170, 190–191, 205 §

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 2–4, 6, 11–15, 18 §

Maa-ainelaki (555/1981) 1, 1a, 3–7, 10–16, 19–21, 23, 23a, 23b §
Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 1–4, 6–9 §

Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (190/2013) 1–4, 6–8, 12–13, 16 §

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920)

Valtioneuvoston asetus kivenlouhimon, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010)

Luonnonsuojelulaki (1996/1096) 39, 49 §

Metsästyslaki (1993/615) 5 §

Halsuan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen taksa (kunnanvaltuusto 28.8.2020 § 24)

KIRJALLISUUS

Halsuan Tuulivoimapuiston luontoselvitys, FCG 2019

Husa J., Heikkinen R. & Kontula T. 1996. Vaasan läänin luonnon- ja maisemansuojelun kannalta arvokkaat kallioalueet. Suomen ympäristökeskus, luonto- ja maankäyttöyksikkö

Metsäpeurojen liikkumista kuvaava salainen aineisto vain viranomaiskäyttöön, LUKE 2010–2020

Räisänen J., Teeriaho J., Kanaoja T. ja Rönty H. 2018. Valtakunnallisesti arvokkaat kivikot – Osa 1. Suomen Ympäristö 2 / 2018. Ympäristöministeriö, Helsinki

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet

(https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/maisemat/arvokkaat_maisemaalueet) viitattu 5.5.2021

LUPAPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Rakennus- ja ympäristölautakunta tiedottaa tästä päätöksestä siten kuin ympäristönsuojelulain 85 §:ssä on säädetty.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus liitetään päätöksenantoon, joka kuulutetaan erikseen valituksen tekemiselle varatun ajan. Päätös pidetään nähtävillä kuulutusajan.

Ympäristösihteeri:

Rakennus- ja ympäristölautakunta myöntää luvan päätösluonnoksen mukaisesti.

Rakennus- ja ympäristölautakunta:

Rakennus- ja ympäristölautakunta myönsi maa-aineslain 4 §:n mukaisen luvan maa-ainesten ottamiseen ja ympäristönsuojelulain 27 §:ssä tarkoitetun ympäristöluvan kiviaineksen louhintaan esityksen mukaisesti.